

ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษา และค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

Students' Opinions Toward Cocurricular Services and Fees of Khon Kaen University

วิลาวรรณ ปิตธวัชชัย* (Vilavan Peetathawatchai)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาที่มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็นรายปี ได้แก่ ค่าบำรุงห้องสมุด ค่าบำรุงสุขภาพ ค่าบำรุงกีฬา และค่าบำรุงสโมสรนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาทุกชั้นปีและทุกคณะ ในปีการศึกษา 2540 จำนวนทั้งหมด 390 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาร้อยละ 99.0 ใช้บริการห้องสมุดโดยใช้บริการเฉลี่ยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง ร้อยละ 49.7 ใช้บริการสุขภาพ ร้อยละ 87.2 ได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมของสโมสรนักศึกษา ร้อยละ 68.7 เคยเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และร้อยละ 52.6 ใช้บริการด้านกีฬาโดยใช้บริการนี้มากที่สุด คือ เดือนละครั้ง สำหรับการให้ความสำคัญต่อการบริการการศึกษานั้น ปรากฏว่า นักศึกษาได้ให้ความสำคัญในระดับมากและจัดลำดับความสำคัญของการบริการห้องสมุดเป็นลำดับ 1 รองลงมาคือ บริการสุขภาพ ส่วนกีฬาและสโมสรศึกษานั้น นักศึกษาได้ให้ความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง และจัดลำดับความสำคัญของสโมสรนักศึกษาเป็นลำดับสุดท้าย ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อค่าธรรมเนียมการศึกษานั้น นักศึกษาได้ให้ความเห็นว่าสามารถจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาในทุกประเภทได้โดยไม่เดือดร้อน สำหรับการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมนั้น นักศึกษาร้อยละ 60.0 เห็นว่าถ้าหากมีการปรับเพิ่ม ควรปรับเพิ่มได้ในอัตราร้อยละ 10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และสาขาวิชาพบว่า นักศึกษาชายได้ให้ความสำคัญต่อการบริการกีฬาและสโมสรศึกษามากกว่านักศึกษาหญิง นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ให้ความสำคัญต่อการบริการห้องสมุดมากกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้ความสำคัญต่อความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาว่าสามารถจ่ายได้โดยไม่เดือดร้อนน้อยกว่านักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ

Abstract

A study was conducted in 1997 to investigate the students opinions toward the cocurricular services in Khon Kaen University which cover the annual fees for library services, health services, sport facilities and students club. A total of 390 students at all year class levels from all the faculties were sampled and used in this study. The research information was acquired using specially-devised questionnaires. The results indicated that 99.0% of the students, on average, used the library services once a week, 49.7% used health care services, 87.2% participated in students club activities, 68.7%

joined sport activities and 52.6% used the sport facilities once a month. Considering the importance of the issues involved, library services were ranked at the highest priority followed by health services. Sport services and the students club activities were ranked at moderate one. At the lowest priority, the students club activities were regarded by the students. The results also revealed that the students could pay all the fees without any difficulty and 60% of the students felt that a 10% increase of the fees was acceptable. Comparative assessments made on the basis of sex, year class levels as well as the fields of study revealed that sport services and students club activities were ranked at higher level of importance by male compared with female students. The library services were regarded as highly important by fourth year students as compared to second and third year students. Students in sciences and technology were better off than the students in other fields of study considering their ability to pay all fees.

คำสำคัญ : บริการการศึกษา ค่าธรรมเนียมการศึกษา

Keywords : Academic services ; Academic fees

บทนำ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีภารกิจหลักในการผลิตกำลังคนออกไปพัฒนาประเทศ โดยมีพันธกิจและปรัชญาในการผลิตบัณฑิต ให้เป็นผู้ที่ก่อปรด้วย วิทยา จริยา และปัญญา อันสามารถที่จะประยุกต์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ภูมิภาค แก่ประเทศชาติและขยายสู่ความเป็นสากล (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2539) ดังนั้นมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงมิได้รับผิดชอบเพียงความเจริญก้าวหน้าทางสติปัญญาของนักศึกษาอย่างเดียว หากแต่รวมถึงการพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ การพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้นมีปัจจัยหลายประการ เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารงานของสถาบัน สภาพแวดล้อมของสถาบัน กิจกรรมนักศึกษา ตลอดจนการจัดการบริการต่าง ๆ ทางการศึกษา ในการจัดการพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ นั้น มหาวิทยาลัยได้จัดบริการที่เป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนานักศึกษา ได้แก่ การบริการห้องสมุด การบริการสุขภาพ และกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งการบริการต่าง ๆ ดังกล่าวต่างก็มีความสำคัญต่อนักศึกษา กล่าวคือ การบริการห้องสมุด ซึ่งเป็นการบริการที่ส่งเสริมการเรียน

การสอน เพราะห้องสมุดเป็นศูนย์รวมของวิชาการ ทั้งปวงที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและปลูกฝังการรักการอ่านหนังสือและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (ปรียาพร, 2535) ส่วนการบริการสุขภาพ เป็นบริการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อช่วยลดความกังวลและความเจ็บป่วยของนักศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มีภาระด้านการตรวจรักษามากกว่าด้านการป้องกัน (วัลลภา, 2530) สำหรับกิจกรรมนักศึกษาซึ่งส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านกีฬาและสโมสรมักศึกษาที่มหาวิทยาลัยจัดให้มีขึ้น เพื่อให้โอกาสแก่นักศึกษาแสดงความสามารถในการตัดสินใจ การทำงาน การปรับบุคลิกภาพ และการรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในสังคม (วัลลภา, 2530)

การจัดบริการการศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้น มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณจากรัฐบาลและรายได้ที่มหาวิทยาลัยได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยเฉพาะเงินรายได้ที่ได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษานี้ มหาวิทยาลัยได้ใช้เพื่อสนับสนุนการจัดบริการสำหรับนักศึกษาโดยตรง ซึ่งได้แก่ การบริการห้องสมุด บริการสุขภาพ กีฬา และสโมสรมักศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษา

และค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นเรื่องที่ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะได้ทราบถึงการใช้บริการหรือการเข้าร่วมกิจกรรม การให้ความสำคัญและความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียม รวมทั้งความคิดเห็นที่มีต่อการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมของการบริการต่างๆ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงพัฒนาจัดบริการและการกำหนดอัตราเรียกเก็บ ค่าธรรมเนียมของการบริการเหล่านั้นได้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการศึกษา และการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research method) และใช้วิธีการศึกษาแบบสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษา และค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดบริการการศึกษาและค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และสาขาวิชา ซึ่งได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) และลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2540 และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Yamane ที่ 95 % (อุทุมพร, 2530) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 390 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นและสัดส่วนตามเพศ ระดับชั้นปี และ

ส่วนการศึกษาการจัดบริการการศึกษาและค่าธรรมเนียมการศึกษาได้วางกรอบการศึกษาคือ การบริการการศึกษาที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเป็นรายปี ได้แก่ ค่าบำรุงห้องสมุด ค่าบริการสุขภาพ ค่าบำรุงสโมสรนักศึกษา และค่าบำรุงกีฬา โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้บริการหรือการเข้าร่วมกิจกรรม การให้ความสำคัญของการบริการและความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุด บริการสุขภาพ และการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและสโมสรนักศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการบริการต่างๆ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ คือ 4 = สำคัญมาก 3 = สำคัญปานกลาง 2 = สำคัญน้อย และ 1 = ไม่สำคัญ

ตอนที่ 4 แบ่งออกเป็น 2 ข้อ คือ ข้อที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ คือ 3 = จ่ายได้โดยไม่เดือดร้อน 2 = จ่ายได้โดยเดือดร้อนบ้าง 1 = จ่ายได้โดยเดือดร้อน และข้อที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย t-test f-test และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน เป็นนักศึกษาชาย ร้อยละ 51.0 และนักศึกษาหญิง ร้อยละ 49.0 เป็นนักศึกษาทุกระดับชั้นปีซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกันและศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 47.2) รองลงมา ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ (ร้อยละ 31.3) และสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 21.5) นักศึกษาได้รับเงินค่าใช้จ่ายต่อเดือนระหว่าง 2,001-2,500 บาท และ 2,501-3,000 บาท มีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 33.8 และ 32.8 ตามลำดับ นอกจากนี้อาชีพของผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่คือ รับราชการ (ร้อยละ 37.2) และผู้ปกครองของนักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.6) มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 9,000 บาท

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการจัดบริการการศึกษา พบว่า นักศึกษาร้อยละ 99.0 ใช้บริการห้องสมุดโดยมีอัตราความถี่ในการใช้สัปดาห์ละครั้ง และส่วนใหญ่ใช้บริการยืม-คืนหนังสือ และวัสดุอื่น ๆ และใช้บริการจากหอสมุดกลางมากที่สุด ส่วนการใช้บริการสุขภาพนั้น นักศึกษาร้อยละ 49.7 ใช้บริการสุขภาพซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในการรักษาอาการเจ็บป่วย สำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมสโมสรศึกษานั้น นักศึกษาร้อยละ 87.2 ได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่สโมสรนักศึกษาจัดขึ้น ซึ่งได้แก่ งานบายศรีสู่ขวัญนักศึกษาใหม่ และงานไหว้ครูประจำปี ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา นักศึกษาร้อยละ 68.7 ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ กีฬาน้องใหม่ สำหรับการให้บริการด้านกีฬา มีนักศึกษาร้อยละ 52.6 ได้ใช้บริการนี้โดยส่วนใหญ่ใช้บริการมากที่สุดเดือนละครั้ง

การให้ความสำคัญของการจัดบริการการศึกษา พบว่า นักศึกษาได้ให้ความสำคัญในระดับ

มาก ได้แก่ การบริการห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 3.89) และ การบริการสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.57) ส่วนกีฬาและสโมสรศึกษานั้น นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.11 และ 2.99 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาลำดับการให้ความสำคัญจากค่าเฉลี่ย พบว่านักศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการบริการห้องสมุดเป็นลำดับที่ 1 รองลงมา ลำดับที่ 2 คือ การบริการสุขภาพ และลำดับที่ 3 ได้แก่ กีฬา ส่วนสโมสรศึกษา นักศึกษาได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

นักศึกษาได้ให้ความคิดเห็นต่อความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาทุกประเภทอยู่ในระดับที่สามารถจ่ายได้โดยไม่เดือดร้อน ซึ่งเรียงตามลำดับ ได้แก่ ค่าบำรุงห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 2.74) ค่าบำรุงสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 2.45) ค่าบำรุงกีฬา (ค่าเฉลี่ย 2.41) และค่าบำรุงสโมสรศึกษา (ค่าเฉลี่ย 2.34) สำหรับความคิดเห็นต่อการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมการศึกษานั้น นักศึกษาร้อยละ 60 ให้ความเห็นว่าควรปรับเพิ่ม ร้อยละ 37.7 เห็นว่าคงเท่าเดิม และร้อยละ 2.3 เห็นว่าควรลดลง สำหรับนักศึกษาที่มีความเห็นว่าควรปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมการศึกษานั้น ร้อยละ 75.6 เห็นว่าควรปรับเพิ่มได้ในอัตราร้อยละ 10

สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษามีต่อการจัดการบริการการศึกษา และค่าธรรมเนียมการศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความเห็นต่อการให้ความสำคัญในบริการด้านกีฬาและสโมสรศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาชายให้ความสำคัญมากกว่านักศึกษาหญิง

ส่วนนักศึกษาต่างระดับชั้นปี มีความเห็นต่อการให้ความสำคัญของการบริการห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ให้ความสำคัญต่อบริการห้องสมุดมากกว่าชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 แต่ไม่แตกต่างกันกับชั้นปีที่ 1

สำหรับนักศึกษาต่างสาขาวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยที่นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เห็นว่า สามารถจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาได้โดยไม่เดือดร้อนน้อยกว่านักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ ส่วนสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการบริการการศึกษาและค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาใช้บริการห้องสมุดมากที่สุดและให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิราพรรณ (2538) ที่ศึกษาการใช้บริการสำนักหอสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการค้นหาความรู้จากหนังสือ วารสารและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการบริการห้องสมุดซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย

ส่วนการบริการการศึกษาที่นักศึกษาใช้บริการน้อยที่สุด คือ การบริการสุขภาพ ซึ่งมีนักศึกษาร้อยละ 49.7 ได้ใช้บริการนี้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่านักศึกษาเป็นวัยหนุ่มสาวซึ่งมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง และจากการศึกษาของวิไลวัจน์ และ

ส่วนใหญ่มีร่างกายสมบูรณ์พอใช้ อย่างไรก็ตามแม้ว่านักศึกษาจะใช้บริการสุขภาพน้อยที่สุด แต่นักศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อการบริการสุขภาพเป็นลำดับที่ 2 ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของผ่องพรรณ (2521) ที่ศึกษาการจัดบริการเพื่อนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญต่อการบริการสุขภาพเป็นลำดับที่ 1

สำหรับการบริการการศึกษาที่นักศึกษาให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย คือ สโมสรนักศึกษา ซึ่งการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของผ่องพรรณ (2521) พบว่า นักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของบริการที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมนักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักศึกษาที่นักศึกษาสามารถเข้าร่วมได้ตามความสมัครใจ และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคะแนนหรือหน่วยกิตใด ๆ และจากการศึกษาของอำไพวรรณ (2530) และ พาณี และคณะ (ม.ป.ป.) พบว่า นักศึกษาไม่มีเวลาเข้าร่วมและไม่มิกิจกรรมนิกศึกษาน่าสนใจ

ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษานั้น พบว่า นักศึกษาสามารถจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาโดยไม่เดือดร้อน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ผู้อุปการะประกอบอาชีพรับราชการและมีรายได้มากกว่า 9,000 บาท จึงมีความสามารถที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้แก่นักศึกษาได้โดยไม่เดือดร้อน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษานี้ พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญต่อสโมสรนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง และเป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้ที่สโมสรนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักศึกษาเพื่อแบ่งให้นักศึกษา

ได้มีประสบการณ์ในการพัฒนาตนเองทั้งด้านส่วนตัว อารมณ์ สังคมและด้านวิชาการ และเป็นกิจกรรมที่นักศึกษาสามารถเข้าร่วมได้ด้วยความสะดวกใจ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจะต้องศึกษาถึงแนวทางในการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาหรือสโมสรนักศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและสนใจรวมทั้งรณรงค์ส่งเสริมนักศึกษาเห็นความสำคัญของกิจกรรมดังกล่าวและเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

2. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ไม่ได้ศึกษาคอบคลุมถึงความพึงพอใจของนักศึกษาในการรับบริการต่าง ๆ จึงควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการบริการต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้น ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจากผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลและแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงการบริการต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การบริการห้องสมุด ควรจะจัดหาหนังสือให้มากขึ้นและทันสมัย

2.2 การบริการสุขภาพ ควรจะปรับปรุงการให้บริการ ควรมียาให้บริการอย่างเพียงพอ และควรจัดแพทย์ประจำตลอดเวลา

2.3 กีฬา ควรมีการแนะนำและส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาเล่นกีฬามากกว่านี้

2.4 สโมสรนักศึกษา ควรมีการควบคุมระบบการเบิกจ่ายเงินและประชาสัมพันธ์การใช้จ่ายเงินของสโมสรนักศึกษาให้นักศึกษาทั่วไปทราบ และควรจัดกิจกรรมที่ก่อประโยชน์ต่อนักศึกษาโดยส่วนรวมมากที่สุด

3. จากการศึกษาครั้งนี้ แม้ว่านักศึกษาให้ความเห็นว่าความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียม

การศึกษาได้โดยไม่เดือดร้อน และเห็นว่าควรปรับเพิ่มค่าธรรมเนียม แต่เพิ่มในอัตราร้อยละ 10 ดังนั้นในกรณีที่มีมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องมีการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยควรจะต้องศึกษาสภาพการให้บริการในแต่ละประเภทโดยละเอียด ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาแต่ละประเภทได้อย่างเหมาะสม หรืออาจจะกำหนดค่าธรรมเนียมในการบริการเฉพาะผู้ใช้บริการนั้น ๆ

4. ควรมีการพัฒนารูปแบบการจัดบริการการศึกษาให้ทันสมัย รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการจัดบริการการศึกษานั้น ๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยภายใต้โครงการ นักวิจัยรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณเงินรายได้ 2540 ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

จิราพรรณ สวัสดิพงษ์. 2538. รายงานการวิจัยเรื่อง การให้บริการสำนักหอสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประคอง กรรณสูต. 2528. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่). ปทุมธานี : บริษัทศูนย์หนังสือ ดร.พีศรีสง่า.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2521. รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการบริการเพื่อนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พาณี ปรีชาเนนทร์ และคณะ. ม.ป.ป. รายงานการวิจัยกิจการเสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตรของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทวิบูลย์การพิมพ์.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2539. คู่มือนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2539. ขอนแก่น : งานพัฒนาหลักสูตรและการสอน กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วัลลา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิไลวัลย์ กฤษณะภักดี และสำเรัง จันทร์สุวรรณ. 2523. รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาสุขภาพจิตและความต้องการด้านสวัสดิการหอพักของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น : ภาควิชาสังคม

ศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุทุมพร จามรมาน. 2530. การสุ่มตัวอย่างทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราวิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม.

อำไพวรรณ พุ่มศรีสวัสดิ์. 2530. ปัญหาและความต้องการบริการด้านกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดลระดับปริญญาตรี ณ สาขา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	จำนวน (n=390)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	191	49.0
- หญิง	199	51.0
2. ชั้นปีที่		
- ชั้นปีที่ 1	112	28.7
- ชั้นปีที่ 2	93	23.8
- ชั้นปีที่ 3	80	20.5
- ชั้นปีที่ 4 และมากกว่า	105	26.9
3. สาขาวิชา		
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	184	47.2
- วิทยาศาสตร์สุขภาพ	122	31.3
- มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	84	21.5
4. อาชีพของผู้ปกครอง		
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	145	37.2
- ธุรกิจส่วนตัว	105	26.9
- เกษตรกร	78	20.0
- ลูกจ้างเอกชน	38	9.7
- รับจ้างทั่วไป และอื่น ๆ	24	6.2
5. รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 3,000 บาท	31	7.9
- 3,000-5,000 บาท	53	13.6
- 5,001-7,000 บาท	46	11.8
- 7,001-9,000 บาท	46	11.8
- มากกว่า 9,000 บาท	214	54.9
6. ค่าใช้จ่ายต่อเดือน		
- 1,000-1,500 บาท	14	3.6
- 1,501-2,000 บาท	57	14.6
- 2,001-2,500 บาท	132	33.8
- 2,501-3,000 บาท	128	32.8
- มากกว่า 3,000 บาท	59	15.1

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ใช้บริการหรือเข้าร่วมกิจกรรมการบริการการศึกษา

การบริการการศึกษา	ใช้บริการ/เข้าร่วม		ไม่ใช้บริการ/ไม่ได้เข้าร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. บริการห้องสมุด	386	99.0	4	1.0
2. บริการสุขภาพ	194	49.7	196	50.3
3. กิจกรรมที่สโมสรนักศึกษาจัด	340	87.2	50	12.8
4. กิจกรรมกีฬา	268	68.7	122	31.3
5. บริการต่าง ๆ ด้านกีฬา	205	52.6	185	47.4

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการให้ความสำคัญและจัดลำดับ ความสำคัญของการบริการการศึกษา

การบริการการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
1. บริการห้องสมุด	3.89	0.36	มาก	1
2. บริการสุขภาพ	3.57	0.59	มาก	2
3. กีฬา	3.11	0.81	ปานกลาง	3
4. สโมสรนักศึกษา	2.99	0.74	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา

ค่าธรรมเนียมการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
1. ค่าบำรุงห้องสมุด	2.74	0.54	จ่ายได้ไม่เดือดร้อน
2. ค่าบำรุงสุขภาพ	2.45	0.63	จ่ายได้ไม่เดือดร้อน
3. ค่าบำรุงกีฬา	2.41	0.70	จ่ายได้ไม่เดือดร้อน
4. ค่าบำรุงสโมสรนักศึกษา	2.34	0.69	จ่ายได้ไม่เดือดร้อน

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการปรับเพิ่มค่าธรรมเนียมการศึกษาและอัตราการปรับเพิ่ม

การปรับเพิ่มค่าธรรมเนียม	จำนวน	ร้อยละ
1. การปรับเพิ่มค่าธรรมเนียม	(n=390)	
- เท่าเดิม	147	37.7
- ควรปรับเพิ่ม	234	60.0
- ควรลดลง	9	2.3
2. อัตราการปรับเพิ่ม	(n=234)	
- ร้อยละ 10	177	75.6
- ร้อยละ 5	24	10.3
- ร้อยละ 20	21	9.0
- ร้อยละ 30	7	3.0
- อื่น ๆ (พิจารณาแต่ละประเภท)	5	2.1

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการให้ความสำคัญของการบริการศึกษา จำแนกตามเพศ

การบริการการศึกษา	ชาย		หญิง		ค่า t
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
1. การบริการห้องสมุด	3.87	0.41	3.90	0.30	0.91
2. การบริการสุขภาพ	3.57	0.60	3.57	0.58	0.00
3. กีฬา	3.11	0.76	2.90	0.69	5.18*
4. สโมสรนักศึกษา	3.07	0.82	2.90	0.78	6.64*

* P < .05

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการให้ความสำคัญของการบริการศึกษา จำแนกตามระดับชั้นปี

การบริการการศึกษา	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		ค่า F
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
1. การบริการห้องสมุด	3.89 ^{ab}	0.38	3.82 ^b	0.40	3.83 ^b	0.46	3.99 ^a	0.97	4.22**
2. การบริการสุขภาพ	3.62	0.55	3.51	0.58	3.45	0.69	3.65	0.53	2.43
3. สโมสรนักศึกษา	3.08	0.71	2.94	0.71	2.82	0.70	3.06	0.78	2.41
4. กีฬา	3.01	0.88	3.05	0.81	2.86	0.70	3.06	0.81	1.14

** P < .01

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อความสามารถใช้จ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา

การบริการการศึกษา	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		วิทยาศาสตร์สุขภาพ		ค่า F
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	
1. การบริการห้องสมุด	2.62 ^a	0.59	2.83 ^b	0.40	2.83 ^b	0.45	8.00***
2. การบริการสุขภาพ	2.30 ^a	0.65	2.59 ^b	0.54	2.54 ^b	0.60	8.73***
3. สโมสรนักศึกษา	2.15 ^a	0.71	2.57 ^b	0.62	2.46 ^b	0.61	14.05***
4. กีฬา	2.26 ^a	0.71	2.64 ^b	0.59	2.47 ^b	0.68	9.55***

*** P < .001

หมายเหตุ ค่าเฉลี่ยที่ตามด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษเดียวกันไม่มีความแตกต่างกัน